

комерційну складову, збірна Росії в 2019 році (у 2020-му він не проводився) запрацював менш \$1,2 млн. американці, що стали другими, отримали лише \$680 тис. цілком можливо якщо врахувати, що, наприклад, будь-який успіх на попередньому кроці доставляє збірним тільки по \$9 тис. Не краще за обставину і у волейбольній лізі чемпіон. Її проводить не FIVB, а Європейська конфедерація волейболу (CEV), і грають в ній не збірні, а клуби. Але той факт, що і чоловічим, і жіночим командам, що беруть участь в ній, передбачається цього сезону ділити загальний призовий фонд в €4,8 млн (чемпіонам належить по €500 тис.), очевидно показує рівень комерціалізації волейболу.

Завдяки нововведенням FIVB останніми роками перетворилася на одну з найбагатших спортивних федерацій, але незважаючи на очевидний прогрес найважливіша проблема - взаємовідносини з телебаченням. Як відомо, від телебачення в сучасному спорті залежить дуже багато що. Спонсори спонсорами, але саме розподіл прав на телетрансляції приносить найбільший прибуток. За регламентом у Світовій лізі можуть брати участь тільки ті команди, які уклали з телевізійною компанією контракт на показ матчів з їх участю. Якщо такий відсутній, збірну виключають з турніру, наскільки б не був високий її рейтинг. До речі, за бортом минулого Кубка світу трохи не залишилася команда Росії, проте вона зуміла домовитися з РТР.

Література:

1. Волейбол в телеверсії. Веб-сайт. URL: <https://www.kommersant.ru/doc/23729> (дата звернення: 20.02.2021)
2. CVC Capital Partners вложит \$300 млн в развитие этого вида спорта Веб-сайт. URL: <https://www.kommersant.ru/doc/4673301> (дата звернення 20.02.2021)
3. Волейбол нашёл капитального партнера Веб-сайт. URL: <https://volley.ru/news/23268/> (дата звернення 20.02.2021)

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ СФЕРИ СПОРТУ В УКРАЇНІ

Сергій Д.О.

Науковий керівник: Кірсанов М.В., викладач

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Ефекти від інвестицій в спорт на державному рівні: 1) соціальний – формування культури взаємодії між особистостями на основі принципів змагальності і співробітництва; соціально-економічний – підвищення здоров'я нації і якості життя населення (в т. ч., як наслідок, підвищення працездатного віку); 3) патріотичний – формування з раннього віку почуття приналежності і прихильності до школи, вузу, регіону, країни; 4) виховний – формування особистості на основі принципів змагальності та конкуренції; 5) іміджевий – виявлення і підготовка видатних представників країни в сфері спорту та з їх допомогою формування іміджу країни на міжнародній арені.

Мета реформування – трансформація сфери спорту з дотаційною сфери державного управління в галузь економіки, що здійснює свою діяльність на ринкових принципах при підтримці держави.

Завдання реформування: 1. Досягти більшого ефекту функціонування спортивної галузі України при тих же витратах для держави. Підвищити ефективність використання бюджетних коштів. Забезпечити розвиток спорту на основі принципів ринкової економіки, обмежених фінансових можливостей держави із збереженням і нарощуванням спортивних результатів і досягнень масового спорту.

2. Створити умови для вкладення приватних коштів в спортивну галузь України. Державне забезпечення інвестиційної привабливості галузі, надання унікальних інвестиційних можливостей для приватних інвесторів з метою розвитку спортивної інфраструктури та спортивного руху.

Методи реформування:

1. Розділити сфери відповідальності держави і місцевої влади: держава – спорт вищих досягнень, місцеві органи влади – дитячо-юнацький та масовий спорт.

2. Оптимізувати систему фінансування спортивної сфери: виключити фінансові інструменти фінансування спорту в непрофільних міністерствах, відмовитися від прямого фінансування державою ФСТ, за винятком спорту вищих досягнень.

3. Стимулювати через законодавчі зміни створення клубного руху, в першу чергу на базі існуючих спортучреджень, загальноосвітніх шкіл, вузів.

4. Оптимізувати мережу спортучреджень, що фінансуються з бюджетів різних рівнів, в т.ч. через законодавчі обмеження на створення спортучреджень без наявності відповідних спортивних баз.

5. Децентралізувати і дерегулювати діяльність ДЮСШ та інших установ спортивної сфери.

Напрями реформування. 1. Зміна принципів фінансування спорту. 1.1. Спорт вищих досягнень: державні гранти / державні замовлення національним федераціям на підготовку і виступ спортсменів в міжнародних змаганнях найвищого рівня. Держава формує пріоритети розвитку і забезпечує контроль за виконанням зобов'язань по грантам і держзамовленням. 1.2. Спорт для всіх: регіональні гранти / муніципальні замовлення для спортучреджень різних форм власності на залучення різних категорій населення до заняття спортом, на підготовку і виступ спортсменів в змаганнях різного рівня. З боку держави – дерегуляція діяльності ДЮСШ, прирівнювання їх діяльності до клубної. 1.3. Студентський спорт: створення системи спортивних змагань в сфері освіти. Державна підтримка через систему грантів / конкурсів проектів студентських і шкільних ліг за видами спорту. 1.4. Спортивні споруди державної та муніципальної власності: замість утримання об'єктів – ринкові принципи функціонування, створення єдиного ринку спортивних споруд всіх форм власності. Замість фінансування оплати персоналу, енергоносіїв – оплата функції (тренування, змагання). Заборона на дотування збиткових спортивних

споруд. Країна з обмеженими можливостями бюджету має право розвивати масову спортивну інфраструктуру тільки на основі надання якісної спортивної послуги на відкритому ринку і окупності експлуатації спортивної споруди.

2. Зміна законодавства в сфері спорту.

2.1. Законодавче вирівнювання прав ДЮСШ та клубів незалежно від форми власності на отримання бюджетного фінансування за надані послуги на рівних конкурентних умовах (в даний час держава знищує здорову конкуренцію, наполегливо фінансуючи ДЮСШ та ШВСМ).

2.2. Законодавча мотивація економічної ефективності діяльності спортивних споруд. Законодавче забезпечення, стимулювання права приватних керуючих компаній на управління спортивними об'єктами державної, комунальної власності. Законодавче стимулювання передачі спортивних споруд державної (комунальної) форми власності приватним компаніям без права зміни спортивної функції, але з можливістю поєднання спортивної та комерційної діяльності. Законодавче забезпечення можливості консолідованого фінансування створення (реконструкції) спортивних об'єктів державної (комунальної) форми власності бюджетами різних рівнів та приватними інвесторами.

2.3. Виняток із Закону України «Про фізичну культуру і спорту» норми, яка забороняє зміну напрямку діяльності спортивного об'єкта. Передача права прийняття подібних рішень органам місцевого самоврядування на основі затребуваності спортивних послуг, інвестиційних можливостей території та можливостей місцевих бюджетів.

2.4. Законодавче забезпечення пільгового оподаткування діяльності спортивних споруд (ліквідація податку на прибуток, ПДВ, податку на землю) при реалізації приватного (інвестиційного) фінансування для створення, реконструкції спортивної споруди.

2.5. Законодавче спрощення і стимулювання можливості тренерам створювати власні спортивні клуби (в т. Ч. В форматі індивідуального підприємництва) з пільговим оподаткуванням.

2.6. Законодавча регламентація діяльності нових суб'єктів українського спортивного співтовариства: – спортивний клуб; – засновник (власник) спортивного клубу; – інвестор спортивного об'єкта; – спортивна споруда – об'єкт спортивного девелопменту; – керуюча компанія в сфері спорту; – спортивний адміністратор; – консолідоване фінансування спортивного об'єкта при будівництві (реконструкції); – інвестор спортивної споруди і т. д.

Українська модель розвитку спортивної галузі з точки зору держави визначена як гібридна, неприродно поєднує в собі радянські і західні методи.

Література:

1. Литвин А. В. Экономика спорта: теоретический аспект и перспективы развития. *Проблемы современной экономики*. 2009. № 3(31). Веб-сайт. URL:<http://m-economy.ru/art.php?nArtId=2783> (дата звернення 18.02.21).
2. Правовое обеспечение развития детско-юношеского и студенческого спорта. Веб-сайт. URL: <http://iam.duma.gov.ru/node/2/4516/15205>.
3. Слуцкий И. М. Спортивное спонсорство как эффективный инструмент интегрированных маркетинговых коммуникаций. *Проблемы современной*

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКТОР У СПОРТІ

Чуб В.И.

Науковий керівник: Зайцев С.С., викладач

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Останнім часом спорт став важливою галуззю економіки багатьох країн. У нього залучені значні фінансові кошти і велика кількість робочої сили. Постійно вдосконалюються і розробляються нові моделі управління спортом і його фінансування. Разом з тим посилюються тенденції комерціалізації та професіоналізації, з одного боку, а також гостра конкуренція навколо бюджетних коштів – з іншого, свідченням ють про те, що спорт повинен навчитися самостійно отримувати прибуток з наявних у його розпорядженні ресурсів. Довгий час спорт і економіка розглядалися навіть на Заході як дві окремі галузі. Вважалося, що спорт - це хобі, вільне проведення часу, і він не має нічого спільного з економікою, професією, торгівлею.

Сьогодні все кардинально змінилося: в спорті можна заробити непогані гроші, зрозуміло, в умовах жорсткої конкуренції, але і традиційні ресурси спорту стають все більш обмеженими. Внаслідок цих процесів стає ясно, що спорт потребує не тільки в професійних спортсменів і тренерів, але і в професійних економістів, управлінців, юристів, соціологів. Це стосується всіх його сфер: спорту для глядачів, професійного спорту, спортивних спілок і клубів, комерційної пропозиції або державного і регіонального управління. Спорт потребує людей, які могли б, наприклад, розрахувати вартість будівництва басейну або проведення великої спортивної події і не мали при цьому уривчастими знаннями про фінанси, менеджмент, маркетинг, а розбиралися в спортивній продукції, організаціях, культурі спорту.

Слід зазначити: оскільки спорт в багатьох своїх проявах дуже чітко класифікується з економічної та управлінської сторін, то дуже багато чого з економічної теорії та теорії управління можна застосувати і в спорті. Можна трактувати економіку спорту як науку, що вивчає не тільки економічні аспекти спорту, а й соціологічні, психологічні, юридичні, з якими стикаються в своїй роботі спортивні організації всіх видів. Останні, природно, повинні розглядатися в контексті економіки. Безумовно, економіка спорту має ще багато недосліджених питань. Це в першу чергу питання спортивного менеджменту, ринку праці в спорті, спортивного спонсорства. Є правомочним навіть сказати, що повністю сформувалася економіки спорту як науки ще немає. Але процес її розвитку як складової економічної науки йде досить швидко. І сьогодні, коли все більше людей шукають баланс між стресом і розрядкою, хочуть знайти своє покликання, зберігаючи здоров'я і відчуваючи себе працездатними, фізична культура, спорт, профілактика і реабілітація – це